

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

SECRETARIS VAN MEDEWERKERS: Mr. H. G. KRONENBERG

1^E JAARGANG

WOENSDAG 19 JANUARI 1916

No. 3

INHOUD

Blz.

13	DE PHENOMENALE GULDENKOERS EEN LUST OF EEN LAST?	25
14	SPAARBANKEN EN LIQUIDITEIT	26
15	De huidige toestand van den Nederlandschen koffiehandel	27
16	De economische toestand in België	27
17	Het diamantbedrijf in 1915	27
18	Handelsbeweging in de haven van Wladiwostok	28
19	Ontginning van fosfaatlagen op Angaur	28
	INGEZONDEN STUKKEN:	
	Gevolgen van den stand der Wisselkoersen	28
	REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	29
	STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	30—36
	Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
	Wisselkoersen.	Goederenhandel.
	Bankstaten.	Verkeerswezen.

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende gelieve men te zenden aan den Secretaris van medewerkers, adres: Geldersche Kade 21 b, Rotterdam; verslagen, overzichten en verdere gegevens voor de afdeling „Statistiek en Overzichten” aan Nico J. Polak, Diergaardelaan 45 b, Rotterdam, tel. No. 1425.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10.—, buitenland en koloniën f 12.— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0.35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

17 JANUARI 1916.

Ook deze week liepen de koersen van het geld verder terug.

Terwijl de vorige week geen wissels onder 3¼ % te plaatsen waren, was er Maandag al direct aanbod van geld tot 2¾ %. Er bleef verder aanbod tot teruglopende prijzen, zoodat Donderdag prima wissels zelfs à 1¾ % onder te brengen waren. De twee laatste dagen was er een weinig meer vraag naar geld in verband met de medio.

Prolongatie 2¼ %—1⅞ %; slot 2½ %.

De aanvoer van goud bleef ook deze week verder doorgaan, hoofdzakelijk uit Engeland voor Amerikaanse en Nederlandsch-Indische rekening. Vooral voor de suikerleveringen van Indië kan men nu blijkbaar meer algemeen betaling in goud conditioneeren.

Het aangroei van den goudvoorraad en van de rekening-courantsaldi van particulieren op iederen bankstaat is een punt, dat met belangstelling moet worden gadeslagen.

De tegenwoordige toestand van de wisselmarkt blijft voor den handel verre van bevredigend. De sterke fluctuatien in de koersen blijven een bron van moei-

lijkheden voor alle handelaren. Zoowel im- als exporteurs zien zich geplaatst voor het vraagstuk, hoe zij hun koers-risico zullen dekken.

* * *

Tusschen de Regeering en de Nederlandsche reederijen worden onderhandelingen gevoerd over het vervoer van graan tot sterk gereduceerde vrachten, waarbij ca. 40 % van de voor graan beschikbare ruimte is betrokken.

DE PHENOMENALE GULDENKOERS EEN LUST OF EEN LAST?

De snelle daling van den dollar tegen de jaarwisseling heeft heel wat pennen in beweging gebracht. Geruchten en berichten, dat middelen werden herhaald om den koers te herstellen, hadden het waarschijnlijk niet gewenschte gevolg, dat speculatieve elementen zich wierpen op Amerikaansche wissels, coupons en fondsen.

Echter mag wel worden overwogen, welke uitkomsten van zulke maatregelen zijn te verwachten, onder welke voorwaarden zij mogen worden getroffen.

Tot deze maatregelen worden niet gerekend stappen tot het verkrijgen van een onbelemmerden goudtoevoer van uit de Vereenigde Staten. Zou dit door onderhandeling met Engeland kunnen worden bereikt, zéér veel ware gewonnen. Te Londen heeft men toch zwaarwichtige bedenkingen. Zeer zeker zou tengevolge van Amerikaansche goudzendingen naar de Turfmarkt met den dollar de sterlingwissel stijgen, gesteld dat het dollardevies te Londen niet veranderde. Evenwel schijnt Engeland, dat klaarblijkelijk niet tot vele betalingen in gulden gehouden is, dit voordeel liever prijs te geven, dan dat het onze oostelijke burens wil doen profiteeren van een hoogerem dollariers koers hier te lande. Immers wil men aan de Theems vóór alles den vijanden de realisatie van Amerikaansche fondsen en transatlantische saldi bemoeilijken, terwijl men den Amerikanen ongaarne de Duitsche beleggingen nog aantrekkelijker maakt. Engeland schijnt zich de guldenappreciatie te eerder te getroosten nu het zich genegen verklaarde voor bijzondere transacties met Nederland of onze Oost, van welke kan worden aangetoond, dat zij in de verwachting van vrijen gouduitvoer zijn tot stand gekomen, geel metaal aan ons af te staan.

Mocht Engeland zijn veto terugnemen, dan zou import van Amerikaansch goud — indien het de Engelsche regeering in de naaste toekomst zou blijven gelukken het dollaragio neer te drukken — tengevolge hebben, dat met den dollar het pondsterling zich op onze beurs herstelde. Daar toch de dollarmarkt te Londen vele en vele malen grooter is dan de dollarmarkt hier te lande, moet de koers van den dollarwissel aan de Theems zich weerspiegelen in de verhouding tusschen ponden- en dollarkoers aan deze zijde van de Noordzee.

*Mandele
Goudwa*

a

Derhalve: Amerikaansch-goud-import ondersteunt den sterling. Maar dan zullen omgekeerd alle factoren, die den pondenkoers ten onzent drukken tot vermeerderden invoer van dit overzeesch metaal moeten leiden. Men denke bijv. aan de belangrijke bedragen, die Rusland voor betaling van coupons en lossingen veelal over Londen naar hier remitteert.

Voor het geval Engeland den toevoer van Amerikaansch goud mocht blijven verhinderen, is voorgeslagen: deponering van goud ergens in Amerika, waartegen de Nederlandsche Bank hier bankbiljetten zou moeten afgeven. Gewezen werd op het praecedent: de storting van goud voor rekening van de Bank of England in Canada en Zuid-Amerika. Het onderscheid, dat dit metaal zoal niet in Engeland, dan toch in eene Engelsche kolonie werd ondergebracht en dat het Engeland is, dat nu eenmaal de zeeën beheerscht, wordt klaarblijkelijk verwaarloosd. Eerder had men kunnen verwijzen naar praecedenten door Argentinië geschapen.

Maar zouden zulke maatregelen — ook werd gerept van een Syndicaat, dat zuiver neutrale Amerikaansche coupons tot ante-oorlogsprijzen zou opkopen — den wisselkoers blijvend kunnen herstellen of op een vast niveau houden? Niet waarschijnlijk. Die middelen zullen aan grenzen gebonden zijn en het is roekeloos met beperkte middelen te pogen den dollarkoers te normaliseeren, als men weet — ceteris paribus — daarmede en den wissel op Londen en tengevolge daarvan de Fransche valuta, den roebel en eigenlijk ook alle wisselkoersen van neutrale en centrale mogendheden naar boven te moeten slepen en te moeten vasthouden.

Is van dergelijke maatregelen geen blijvend resultaat te verwachten, dan is de vraag gepast of voor slechts tijdelijken steun middelen dienen te worden beraamd.

Het levert een eigenaardig contrast, dat in het land van het meest geapprecieerde devies, dat ons door alle omliggende rijken wordt benijd, zoovele klaagtonen zich verheffen. Toch is dit verschijnsel te verklaren. Iedere verandering in den wisselkoers knoopt aan internationale transacties van handel en belegging onvoorziene vóór- en nádeelen, waarvan begrijpelijkerwijze slechts de laatste worden kenbaar gemaakt. Alvorens echter eene regeering, een lichaam als de circulatiebank er toe overga in het wisselverkeer in te grijpen, dient te worden overwogen of de luidsprekende nádeelen de stille vóórdeelen overtreffen. Daartoe worde allereerst onderzocht — en dit wordt veelal verwaarloosd — aan welke zijde van de grens het risico van de valutawijziging wordt gedragen.

Een punt, waarvan het gewicht het best blijkt door een enkel voorbeeld. De daling van het Oostenrijksche devies wordt gevoeld en bejammerd door den Nederlandschen belegger, niet door den Oostenrijkschen of Hongaarschen debiteur, die door-de-bank tot betaling in zijne valuta zich verplichtte. Daarentegen wordt nauwelijks gemord over den lageren stand van den roebel, en wel, omdat de meeste Russische coupons tot een guldenkoers worden voldaan. Tevens is juist hierin een der redenen te vinden, waarom de Rus zooveel kwellender formaliteiten voorschrijft voor het incasseeren zijner coupons. Ongaarne legt hij thans het dubbele neer van hetgeen hij voorheen betaalde en hij na den vrede hoopt te besteden. De Oostenrijker is minder voorzichtig: hetzelfde bedrag, dat hij voor een enkelen coupon van een vijand thans betaalt, is hij immers ook na den oorlog verschuldigd.

Om terug te komen tot de maatregelen, voorgesteld tot (tijdelijken) steun van het dollardevies, zoo dient dan bij de verschillende handelstransacties en beleggingen te worden onderzocht in hoeverre het risico van de daling wordt geloopt aan gindsche, dan wel aan deze zijde van den Oceaan, terwijl daarna ten opzichte van het Nederlandsche belang worde overwogen, of eventuele lusten behooren te worden

opgeofferd aan de lasten. Aan zulk een onderzoek zal schrijver dezes zich niet wagen: daartoe ontbreken hem de gegevens. Wel kan worden opgemaakt uit de gelatenheid, waarmede Amerika Engeland's veto draagt, dat dit land weinig betalingen in gulden heeft te verrichten, misschien eerder heeft te ontvangen. Maar de tweede vraag: of het voordeel van den lagen dollar, o. a. voor den koper van granen en meel, Holland niet nuttiger is dan het verlies o. a. van den belegger, is slechts na diepgaand onderzoek en conscientieuse overweging te beantwoorden.

Laat ik mijn betoog kort samenvatten: De onzekerheid der wisselkoersen is een ramp voor handel, nijverheid en belegging, ook in het land van den zeldzaam geapprecieerden gulden, van den stijgenden goudvoorraad. Ware vastheid te verschaffen ten koste van belangrijke opofferingen, deze dienden te worden getroost. Maar middelen, die onmachtig zullen blijken om een gedeprimeerd devies blijvend op peil te houden, om het even of dit is het niveau van de goudpariteit (natuurlijk met de door omstandigheden geboden ruime marge tusschen de goudpunten); dan wel een willekeurig gekozen lager peil; lapmiddelen dus, die slechts tijdelijken invloed uitoefenen en daarbij aan ongewenschte speculatie voedsel geven, kunnen in ons land slechts rechtvaardiging vinden, als zij na nauwgezette opweging aller daarbij betrokken belangen worden beraamd voor een waarlijk ernstig bedreigd vitaal belang.

Mr. H. A. Hartog

SPAARBANKEN EN LIQUIDITEIT.

In het Decembern timer van het tijdschrift „Die Bank” wordt vermeld, dat ondanks de 2^{1/2} milliard mark, waarvoor door de Duitsche Spaarbanken op de derde oorlogsleening is ingeschreven, toch enkele genoodzaakt zijn geweest, inschrijvingen van hunne inleggers niet aan te nemen. Zulk eene inschrijving staat voor hen gelijk met terugbetalingen en als reden van deze weigering geeft „Die Bank” hunne illiquiditeit aan. Deze oorzaak is zeer begrijpelijk, wanneer men bedenkt, dat in het bijzonder in Oost-Duitschland de spaarbanken het grootste deel hunner gelden tegen hypotheek uitgeleend hebben, waardoor zij bijna geen verkoopbaar of beleenbaar toonderpapier hebben, dat hun den weg naar Darlehenskasse of Rijksbank zoude kunnen openen.

Ook in ons land wordt, vooral op het platteland, dikwerf de wensch uitgesproken, dat de spaargelden der kleine gemeenten wederom aan die gemeenten zouden ten goede komen in den vorm van tegen hypotheecaire zekerheid uitgeleende gelden. Afgezien van het gevaar, dat de spaarbank eener kleine gemeente het grootste deel harer activa heeft in dezelfde gemeente, die zij in tijd van nood en terugslag moet steunen, schijnt het ongewenscht, dat spaarbanken in zoo belangrijke mate zouden afwijken van de eischen van liquiditeit. Het gevaar van het uitzetten van gelden in de eigen gemeente zoude verminderd kunnen worden door een soort van uitwisseling met andere spaarbanken. Het gevaar van illiquiditeit echter blijft bestaan, daar hypotheecaire vorderingen moeilijk te realiseeren of te beleenen zijn. De zucht van enkele spaarbanken om hare gelden tegen hypotheek uit te zetten heeft in de laatste jaren nieuw voedsel gekregen door de groote verliezen op beleggingsfondsen geleden. Men beeldt zich, bij hypotheecaire belegging steeds de zekerheid te hebben, de hoofdsom te kunnen terugontvangen en daardoor voor verliezen gevrijwaard te zijn. Hoe in tijd van nood zulk een hoofdsom terug te verkrijgen is, staat meestal minder duidelijk voor oogen. Het is dan ook te wenschen, dat deze opvatting niet spoedig ingang in ons land zal vinden.

d. Blaauw

DE HUIDIGE TOESTAND VAN DEN NEDERLANDSCHEN KOFFIEHANDEL.

Een makelaar in koffie schrijft:

Bij een beschouwing over den koffiehandel dient men, onder de heerschende abnormale omstandigheden en voor zoover men daaraan statistische gegevens wil aanknoopen, twee feiten op den voorgrond te stellen. In de eerste plaats valt het niet moeilijk in te zien, dat die gegevens thans onvolledig, dus onjuist en onbetrouwbaar zijn. Zoo ontbreken in de statistiek, samengesteld door de firma G. Duuring & Zoon, per ult^o December 1915 de opgaven der voorraden te Genua, te Gibraltar en in Spanje, en in geheel Zweden en Noorwegen, terwijl naar deze havens en gebieden gedurende den oorlog zich een afzet van kofie heeft ontwikkeld, die er vroeger niet geweest is. Ten tweede is het, door het missen van het dagelijksch onbelemmerde verkeer tusschen alle wereldmarkten, volstrekt uitgesloten op grond van de statistiek, al ware ze nog zoo juist, iets te concludeeren omtrent de waarde van het artikel; ieder land heeft thans een anderen norm voor de prijsbepaling.

Intusschen mag als vaststaand worden aangenomen, dat de wereldvoorraad in vergelijking met vroeger thans klein is. Het is eigenlijk overbodig te zeggen, dat na het einde van den oorlog de oorlogvoerende landen, met name Duitschland en Oostenrijk-Hongarije, zich haasten zullen, de geslonken voorraden weer aan te vullen, wat dan in de eerste plaats het groote productieland Brazilië zal ten goede komen.

Voor den Nederlandschen Koffiehandel, respectievelijk voor de nationale koffieverbruikers, vloeit belangrijk nadeel voort uit de gevolgde gedragslijn ten aanzien van den uitvoer van koffie naar Nederland door de Fransche en Engelsche Regeeringen. Ofschoon koffie geen contrabande is en ofschoon de Havre- en Londen- handelaren alle belang hebben bij den vrijen afzet, op de Hollandsche markt, wordt de handel streng gecontroleerd. In Havre en in Londen zijn groote voorraden opgehoopt; er wordt bericht, dat in Londen thans ca. 700.000 balen in voorraad liggen waar anders de voorraad 150 tot 200.000 balen niet te boven ging.

Van Engelsche zijde wordt klaarblijkelijk getracht, die toevoer nog grooter te maken, immers de directe invoer in Holland uit het oorsprongsland wordt belemmerd door de maandelijks in overleg met de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij vastgestelde importmaxima. Het is voor den toestand typeerend, dat men thans kan koopen: Superior Santos à 48/- à 50/- c & f Londen en à 60/- c & f Holland! Aangezien de aan de N. O. T. geconsigneerde koffie voor wederuitvoer niet in aanmerking komt, strekken de zodoende kunstmatig duur gemaakte, immers gelimiteerde aanvoeren ter voorziening in de binnenlandsche consumptieve behoeften. Zooals boven werd opgemerkt, staat ieder land voor de waardebeepaling van koffie op zichzelf, doch het is treffend, dat Nederland van de neutrale Staten in dit opzicht onder de ongunstigste omstandigheden verkeert. Zoo zijn b.v. de Scandinavische landen reeds door hun ligging in de gelegenheid, behalve aan Duitschland en Oostenrijk ook aan de andere oorlogvoerende grootmacht Rusland te leveren.

Behalve de consumenten worden door de belemmeringen van den koffiehandel de hierbij onmiddellijk betrokkenen en de nationale reederijen geschaad, welke laatste dientengevolge heel wat vracht derven.

DE ECONOMISCHE TOESTAND IN BELGIË.

In de Frankfurter Zeitung van 13 dezer komt een merkwaardig artikel voor over den oconomischen toestand van België en de afwikkeling van het moratorium. Zooals men weet heeft de Gouverneur-Generaal van België bij verordening van 5 Januari 1916 bepaald, dat thans een aanvang moet worden gemaakt

met de liquidatie van de voor den oorlog aangegane verbintenissen. Ondanks de verwoestingen, door den krijg aangericht, is geleidelijk een betere toestand op financieel gebied ingetreden. Hiertoe hebben verschillende oorzaken medegewerkt.

Ten eerste werden de vorderingen van België op Duitschland, die naar schatting ruim M. 200 miljoen bedroegen en die aanvankelijk niet opgeëischt konden worden, in het voorjaar van 1915 ter beschikking van de Belgische banken gesteld. Voorts had het besluit van de Brusselsche en Antwerpsche banken om de acceptanten van moratoriumwissels, die vóór 31 Maart 1915 (later verlengd tot 30 Juni) hunne wissels honoreerden, in stede van de wettelijke rente ad 5½ % slechts 3½ % in rekening te brengen, een buitengewoon gunstig resultaat. Bij de Banque Nationale de Belgique, die einde 1914 voor een bedrag van Frs. 850 miljoen aan moratoriumwissels in portefeuille had, was dit cijfer einde December 1915 tot Frs. 240 miljoen gedaald. De voorschotten op Belgische „Rente” verminderden in hetzelfde tijdsbestek van Frs. 140 miljoen tot Frs. 64 miljoen.

Men moet bij de beoordeeling van deze cijfers wel in aanmerking nemen, dat de betaling van de moratoriumwissels in hoofdzaak niet door de acceptanten geschied is, maar door de bankiers-endossanten, die langzamerhand over zeer groote kas-saldi kwamen te beschikken. De oorzaak hiervan, die niet door de Frankfurter Zeitung wordt vermeld, zal vermoedelijk wel moeten gezocht worden in de omstandigheid, dat vele vermogende Belgen zich thans in het buitenland bevinden en dus niet over hun steeds aangroeiende saldi bij de banken kunnen disponeeren. Binnenkort zullen de beschikbare gelden nog vermeerderd worden door de inning van de Deutsche wissel-portefeuille der Banque Nationale, die gelijk bekend tot dusver in Londen vast gehouden was.

Volgens het Deutsche blad is de toestand der industrie minder gunstig dan die der banken. Het zoekt de oorzaak hiervan in de blokkade-politiek van Engeland, die den aanvoer van de benodigde grondstoffen verhindert. Toch meent het blad, dat ook hier de moeilijkheden, die zich bij de afwikkeling van het moratorium zullen voordoen, kunnen overwonnen worden, al geeft het toe, dat minstens 6 maanden daarvoor noodig zullen zijn. Het is moeilijk te beoordeelen, in hoeverre deze beschouwingen over den toestand van België, welke uit den aard der zaak eenigszins eenzijdig zullen zijn, kunnen geacht worden een juist beeld te geven. Eenigszins vreemd doet het aan, dat de Banque Nationale, die tot dusverre in de Deutsche bladen als een afschrikwekkend voorbeeld van slecht beheer werd ten toon gesteld, thans om haar helder doorzicht en medewerking geprezen wordt.

HET DIAMANTBEDRIJF IN 1915.

Uit het overzicht van den toestand van handel en bedrijf in 1915 door den Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam in zijne jaarrede gegeven, blijkt in velerlei richting van tevredenheid met den gang van zaken. De krachtige economische positie van ons land in het internationaal verkeer, de gunstige wending die met name door de stijging der Amerikaansche waarden in de afwikkeling der oude prolongatieposten en in het algemeen in den geld- en fondsenhandel gekomen is, de bloei van onzen scheepvaart, de goede resultaten van de meeste onzer Indische cultures kunnen als voorbeelden gelden.

Bij bijna iederen tak van handel en nijverheid blijkt evenwel tegelijk van groote belemmeringen door den oorlog ondervonden, zoodat bedrijven, bij welke tegenover deze belemmeringen geen gunstige factoren staan, vooral in den eersten tijd van den oorlog ernstig getroffen zijn. Met name geldt dit van het diamantbedrijf. De heer Van Eeghen vermeldde dien-

Evenals vele andere takken van handel en nijverheid heeft ook de diamant-industrie zich aan den oorlogstoestand aangepast en hoewel vooral de kleinhandel met groote moeilijkheden te kampen had en het werkloozencijfer buitengewoon hoog bleef, kan, in het bijzonder wat de tweede helft des jaars betreft, van een kleine opleving worden gesproken.

Het werklozen-cijfer bewoog zich:

van 2 Jan. tot 3 April	tusschen	8143	en	6653
" 4 April " 3 Juli	"	6724	"	6170
" 4 Juli " 2 Oct.	"	6162	"	5591
en " 3 Oct. " half Dec.	"	5771	"	ongev. 3900

In 1914 schommelden deze cijfers in het eerste half jaar tusschen 2308 en 5113, terwijl het tweede half jaar 8872 als hoogste cijfer aangaf.

Niet zelden had de handel op de Amsterdamsche diamantbeurzen, mede door de aanwezigheid der thans in Holland gevestigde Antwerpenaren, een levendig aanzien; nu en dan viel zelfs vraag naar „roosjes" op te merken.

In verband met de buitengewone tijdsomstandigheden werden bij de verzending van diamanten naar het buitenland certificaten van oorsprong geëischt. Deze certificaten, alleen afgegeven voor in Nederland bewerkte diamant, terwijl voor den export naar Frankrijk en Engeland en de Koloniën dier landen moest vaststaan, dat de diamanten niet afkomstig waren van een vijandig land, werden aanvankelijk verstrekt door de Kamers van Koophandel. Het bleek evenwel, dat vakkundige voorlichting te dezer zake wenschelijk was. De Regeering stelde daarom dusdanige certificaten verkrijgbaar bij den Inspecteur voor de Invoerrechten en Accijnzen die door de Besturen der verschillende organisaties in de Diamantnijverheid wordt ter zijde gestaan.

In September werd, teneinde den voortgang van de Diamantnijverheid mogelijk te maken, het Comité voor den Invoer en den Handel van Ruw-Diamant in Nederland ingesteld.

Koopers van ruw-diamant, die door het Londensche Syndicaat alleen aan voornoemd Comité wordt gezonden, hebben zich tegenover dit Comité te verbinden, dat de bewerking der diamanten alleen in Nederland plaats heeft en dat geen onderdeelen verkocht worden dan met voorkennis van het Comité.

De groothandel heeft zich gemakkelijk aan de nieuwe toestanden aangepast. De kleinhandel, meer in het bijzonder de kleinere „beurs"-handelaren ondervonden door de nieuwe regeling groote moeilijkheden.

Doordien het genoemde Comité den verkoop van grondstoffen, noodig voor de bewerking der diamanten, ter hand nam, werd eene prijsopdrijving dier artikelen voorkomen.

De vraag naar ruw diamant, die in den aanvang des jaars gering was, nam vooral in het derde kwartaal van 1915, belangrijk toe; de prijzen bleven vast.

Het Bestuur van de Beurs voor den Diamanthandel nam het initiatief tot oprichting van een Bureau voor den in- en verkoop van diamant; hoofddoel van deze stichting is het verlenen van steun aan den kleinen koopman. Medewerking van Regeeringswege is in uitzicht gesteld. Daar het Bureau in 1915 zijne taak nog niet heeft aangevangen, zal de betekenis ervan eerst later kunnen worden vastgesteld.

De uitvoer van geslepen en ruw naar Amerika bedroeg in het

1e kwartaal	f	3.000.000
2e " "	"	4.100.000
3e " "	"	6.680.000

Te zamen f 13.780.000
tegen..... „ 12.781.000 in 1914

In meerdere mate dan voorheen vestigden de Amsterdamsche kooplieden eigen vertegenwoordiging in Amerika; uit den aard der zaak bevinden zich belangrijke voorraden bij deze vertegenwoordigers in portefeuille, welke omstandigheid, bij het beschouwen der uitvoercijfers, in aanmerking dient te worden genomen.

De betekenis van de medegedeelde werkloosheidscijfers treedt bij omzetting in een verhoudingscijfer nog nader aan den dag. Het blijkt dan, dat het percentage werklozen in Januari 1915 89,8 % bedroeg, hetwelk geleidelijk tot 51 % in November gedaald is. Zelfs heeft het percentage in September 1914 96,7 % bedragen.

HANDELSBEWEGING IN DE HAVEN VAN WLADIWOSTOK.

Tijdens den oorlog is de betekenis van Wladiwostok als invoerhaven voor het Russische Rijk enorm toegenomen; hier toch wordt vrijwel alles aangevoerd, wat Rusland betreft uit het Verre Oosten en uit de westelijke staten van Noord-Amerika.

Omtrent het bedrag der invoeren geeft de „Economiste Européen" enkele cijfers, waaruit blijkt, dat de totale waarde van den invoer gedurende de eerste 6 maanden van 1915 bedroeg 75 miljoen roebel, tegen slechts 10 miljoen over het overeenkomstige tijdvak van 1914.

De toeneming geldt met name de volgende artikelen:

	Januari—Juli.		Vermeerdering.
	1914.	1915.	
	in 1000 roebels.		
Gepelde en ongepelde rijst	581	1.575	994
Coprah.....	—	485	485
Jodium.....	—	382	382
Metalliek antimonium.....	—	1.055	1.055
Koper	27	5.856	5.829
Lood.....	7	5.020	5.013
IJzerdraad.....	187	1.015	828
Gietijzeren voorwerpen, enz.	524	3.200	2.676
Ruwe katoen.....	—	10.627	10.627
Hydrophiele katoen.....	2	256	254
Jute en andere zakken.....	2	3.787	3.785
Lakens, wollen stoffen, enz.	4	14.189	14.185

ONTGINNING VAN FOSFAATLAGEN OP ANGAUR.

Volgens een bericht in „The Japan Chronicle", overgenomen in „Handelsberichten", heeft de Japanse regeering in het begin van October jl. besloten, dat het „Naval Department" de exploitatie van fosfaatlagen op het eiland Angaur (behoorende tot de Palau-eilanden) in de Stille Zuidzee ter hand zou nemen. Met den aanvang van het werk zou zoo spoedig mogelijk een begin worden gemaakt. De productie zal met gouvernementsschepen naar Japan worden vervoerd en daar aan de markt gebracht.

INGEZONDEN STUKKEN.

GEVOLGEN VAN DEN STAND DER WISSELKOERSEN.

Hooggeachte Redactie,

Met zeer veel belangstelling las ik in Uw nummer van 5 Januari l.l. het artikel „Gevolgen van den stand der wisselkoersen". De schrijver ziet met zekeren angst den steeds stijgenden goudvoorraad onzer centrale bankinstelling, een angst, die mij toetschijnt wel wat breed uitgemeten te zijn. Ongetwijfeld heeft het bedrag aan ruilmiddelen hier te lande eene ongekende hoogte bereikt; is dit echter de gegeven omstandigheden in aanmerking genomen wel zoo kolossaal en zoo zeer bedenkelijk?

Vergelijken wij de weekstaten der N. B. van 2 Januari en 31 December 1915, dan zien wij, dat de goudvoorraad in het afgelopen jaar met ongeveer 213 miljoen gulden is vermeerderd, waar tegenover het bedrag aan disconto's met 93 miljoen en dat der beleeningen met 40 miljoen is verminderd, zoodat 80 miljoen van den vermeerderden goudvoorraad gepaard is gegaan met een gelijk bedrag aan vermeerdering der circulatie, hetgeen ook ongeveer met de cijfers klopt.

De bijzondere omstandigheden, waarin ons land verkeert, als oase in den alom laaienden oorlogsbrand, heeft onze export door gebrek aan concurrentie op de buitenlandsche markten gestimuleerd. Het buitenland kon ons het ons komende saldo niet in voldoende mate met goederen voldoen, gedeeltelijk tengevolge van de mobilisatie van een groot deel der volkeren, gedeeltelijk tengevolge der belemmeringen, welke de import ondervond.

Het buitenland betaalde dus met goud, hetwelk hier gebruikt werd, niet tot aanschaffing van buitenlandsche artikelen, doch tot afbetaling der credieten verleend door de N.B., terwijl de rest de circulatie deed vermeerderen. Geld is ruim, is dit echter een ongunstig verschijnsel? Het gevolg is toch, dat men

zich hier te lande meer gaat interesseeren bij de inheemsche industrie (men zie slechts het belangrijke bedrag aan emissies van den laatsten tijd), de Nederlandsche industrie breidt zich uit, er worden nieuwe fabrieken opgericht, die straks, wanneer de oorlog voorbij is, de concurrentie zullen aanbinden met de buitenlanders.

Dat de N. B. goud prefereert boven eene buitenlandsche wisselportefeuille kan men slechts toejuichen. Is het niet een allereerst vereischte voor onze centrale om vooral in deze bewogen tijden, waar men niet weet wat nog kan gebeuren, zich zooveel mogelijk liquide te houden? Ik betwijfel toch of eene buitenlandsche wisselportefeuille in deze tijden aan dat vereischte zou kunnen voldoen, gezien de koersrisico, welke men zou loopen, de onmogelijkheid tot likwidieren door buitenlandsche moratoria of indien ons land onverhoopt nog in den oorlog betrokken mocht worden, en de moeilijkheid om de soliditeit der te koop en handeldwissels onder de gegeven omstandigheden te beoordeelen.

Mocht de hoeveelheid circulatiemiddelen hier zo groot worden, dat de gevolgen zich laten bemerkten, depreciatie van het ruilmiddel plaats vindt en daaruit voortvloeiende algemeene prijsstijging der artikelen, dan is het nog altijd tijd hiertegen maatregelen te nemen.

Verkeeren wij echter reeds in dat stadium? Ik meen dit te moeten betwijfelen.

Met de meeste hoogachting, verblijf ik inmiddels,

Uw dw.

Arnhem, 15 Januari 1916.

C. M. HENNY.

(Waar de vermeerdering van de circulatie hier te lande gepaard gaat met eene overmatig krachtige positie onzer betalingsbalans, is het probleem, waarvoor wij hier te lande staan, van veel minder ernstigen aard dan daar, waar de toenemende uitgifte van papieren geld gepaard gaat met eene voortdurende verzwakking der wisselkoersen. Met name zal de invloed op het algemeene prijsniveau een geheel andere zijn en ook kan men — dit geven wij den geachten inzender gaarne toe — om deze reden minder bezwaar hebben tegen het feit, dat de groote spanning, die hier te lande tusschen het renteniveau op korten en op langen termijn blijft bestaan, het slagen van nieuwe emissies in de hand werkt. De vraag, waar het op aan komt, is evenwel, of deze spanning niet ten deele juist het gevolg is van de groote hoeveelheid ruilmiddel, die door de toeneming van den goudvoorraad steeds moeilijker uit het verkeer kan verdwijnen. Wij blijven van meening, dat deze vraag thans hier te lande wel mag worden gesteld.

Niet de Ned. Bank zou een buitenlandsche wisselportefeuille van betekenis moeten gaan houden, doch onze groote bankinstellingen zouden zich in onzen gedachtengang op het disconteeren van in guldens uitgedrukte internationale handeldwissels moeten gaan toelèggen. Koersrisico bestaat hierbij niet. De overige risico's behoeven niet grooter te zijn dan bij andere wijzen van belegging in het buitenland, waarvan nu reeds zoo druk gebruik wordt gemaakt.

B.)

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Distributie van Steenkolen. — Bij Kon. besluit van 12 dezer. is de zorg voor eene doelmatige distributie van steenkolen hier te lande, onder de bevelen van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, opgedragen aan den voorzitter van de Directie der Staatsmijnen in Limburg, den heer Mr. Dr. W. F. J. Frowein, wien als zoodanig de titel wordt verleend van Directeur van de Rijkskolendistributie. Tevens is bij hetzelfde besluit ingesteld

eene Commissie van Advies voor de Kolendistributie, onder voorzitterschap van den heer prof. Is. P. de Vooy, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, tot dusverre voorzitter van het Kolenbureau en van de Kolencommissie; plaatsvervangend voorzitter van de nieuwe commissie is de heer Mr. J. C. A. Everwijn, administrateur, chef der Afdeeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. Verder zijn in de Commissie vertegenwoordigd de steenkolenproducenten, de importeurs van Duitse en Engelsche steenkolen en de verbruikers. Laatstgenoemden, behalve door de groot-industrieëlen, de heeren Stork en Dr. Waller, eveneens door vertegenwoordigers van de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten en van de Vereeniging van Kleine stedelijke en plattelandsgemeenten in Nederland. Ook de Maatschappij van Nijverheid en de Vereeniging van Werkgevers zijn vertegenwoordigd.

Op Donderdag 13 dezer werd de Commissie van Advies door Minister Posthuma geïnstalleerd. In de bij die gelegenheid gehouden rede wees de Minister er o. m. op, hoe gebleken was, dat de producenten en importeurs, die tot dusverre door de organisatie van het Kolenbureau van het Koninklijk Nationaal Steuncomité de regeling van de distributie van steenkolen hadden in handen gehad, niet bereid waren, dit Kolenbureau na 1 April a.s. voort te zetten. „Tot het geheel vrijlaten van de kolendistributie vond de Regeering, na ingewonnen advies, zoowel van consumenten als van producenten en importeurs, geen vrijheid en dus lag het voor de hand, dat zij de zaak nu zelf in handen nam en het sprak vanzelf, dat voor 't nemen van de noodige maatregelen onder de bevelen van den Minister van Landbouw in de eerste plaats in aanmerking kwam de president-directeur van het Staatsmijnbedrijf, die als zoodanig van alle Staatsambtenaren het meest met de kolenproductie en den kolenhandel aanraking heeft.” De heer Frowein zal, als directeur van de Rijkskolendistributie, onder goedkeuring van den Minister, het „plan de campagne” hebben op te maken voor de Regeeringsbemoeiingen inzake de distributie van steenkolen. Ten einde het mogelijk te maken, dat zoowel de Minister als de heer Frowein voorlichting kunnen inwinnen van een speciaal orgaan, waarin alle kringen van belanghebbenden vertegenwoordigd zijn, is de bovenvermelde Commissie van Advies ingesteld.

Het bureau van den Directeur van de Rijkskolendistributie van Steenkolen zal gevestigd zijn Javastraat 44, te 's-Gravenhage.

Distributie van Soda. — De aanvoer van soda hier te lande ondervond den laatsten tijd ernstige moeilijkheden en het gevaar dreigde, dat o. a. glasfabrieken wegens gebrek aan soda stop gezet zouden moeten worden. Bij K. B. is thans ingesteld eene commissie inzake de distributie van soda, welke in opdracht heeft, al het mogelijke te doen ter bevordering van den aanvoer van soda en tot regeling van de distributie daarvan. Secretaris der commissie is de heer I. IJssel de Schepper, directeur van de Stoomzeepziederij „de Hamer”, te Gouda.

Uitvoer verboden. — Bij Kon. besluit van 8 Januari is verboden de uitvoer van witte katoenen en linnen lompsoorten en van stearine en andere vetzuren, paraffine, alsmede mengsels en producten van deze artikelen.

Onder dit verbod vallen dus o. m. stearine-kaarsen. Verkaarsen, bestaande uit rund- en/of schapenvet vielen reeds onder de ten uitvoer verboden dierlijke vetten.

ERRATUM.

In het artikel over „Engeland's Betalingsbalans” in het vorige nummer worden op blz. 14 eerste kolom onderaan de £ 50 miljoen der Fransch-Engelsche leening voldoende genoemd tot dekking van het tekort over „twee maanden”. De lezer zal deze verschrijving reeds hebben verbeterd. Gelezen moet worden „eene maand”.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	15 Januari 1916.	20 Juli 1914.
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
	Bel. Binn. Eff. 4 1/2 „ 1 „ '15	4 „ 23 „ '14
	Vrsch. in R.C. 5 1/2 „ 19 Aug. '14	5 „ 23 „ '14
Bank of England	5 „ 8 „ '14	3 „ 29 Jan. '14
Deutsche Reichsbk.	5 „ 23 Dec. '14	4 „ 5 Febr. '14
Banque de France	5 „ 20 Aug. '14	3 1/2 „ 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 „ 12 Apr. '15	4 „ 12 Mrt. '14
Russische Staatsbk.	6 „ 29 Juli '14	5 „ 1 Apr. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 „ 10 „ '15	5 „ 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	5 1/2 „ 5 Jan. '15	4 1/2 „ 6 „ '14
Zwitsersche Nat. Bk.	4 1/2 „ 2 „ '15	3 1/2 „ 19 „ '14
Bank van Italië	5 1/2 „ 10 Nov. '14	5 „ 9 Mei '14
Federal Res. Bk. N.Y.	3-5 „ 4 Febr. '15	—
Javasche Bank	3 1/2 „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ 1 Aug. '09

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disconto	Call-money
15 Jan. '16	—	2 1/2	5 3/16	4 1/8	—	1 3/4-2
10-15 „ '16	1 3/4-2 3/8	1 3/4-2 1/2	5 3/16	4 1/8	—	1 3/4-2
3-8 „ '16	3-3 3/8	2 1/4-3 1/4	5 3/16	4 1/8	—	1 3/4-2 1/2
27-31 Dc. '15	3 1/2	3 1/4-4	5 3/16	4 1/8-1/2	—	1 1/2-2 1/4
11-16 Jan. '15	—	—	2 1/8-3 1/16	—	—	1 3/4-2 3/8
12-17 „ '14	4 3/4-19/16	3 3/4-4 1/2	3 3/8-3 1/4	3 1/8	3 3/8	2-1 1/2
20-24 Juli '14	3 1/8-3 1/16	2 1/4-3 1/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgegeven. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New-York
10 Jan. 1916 ..	10.57	41.12 1/2	38.—	2.22
11 „ 1916 ..	10.55	41.50	37.95	2.21 1/2
12 „ 1916 ..	10.61	42.—	38.10	2.23
13 „ 1916 ..	10.89	42.90	39.20	2.28
14 „ 1916 ..	10.82	42.35	38.90	2.26
15 „ 1916 ..	10.74	42.10	38.60	2.25 1/2
Laagste der week	10.53 1/2	41.05	37.75	2.20 3/4
Hoogste „ „	10.94	43.25	39.15	2.29
8 Jan. 1916 ..	10.56	41.40	37.70	2.23
31 Dec. 1915 ..	10.79 1/2	42.35	38.75	2.26 1/4
Muntpariteit	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Wenen	Kopenhagen	Stockholm	Batavia telegrafisch
15 Jan. 1916	43.50	28.85	61.50	62.50	98-1/2
Laagste d. w.	42.60	27.60	60.25	60.70	—
Hoogste „ „	43.80	28.85	61.50	62.50	—
8 Jan. 1916	43.10	27.80	61.—	61.75	98-1/2
31 Dec. 1915	43.45	29.—	62.60	63.40	98-3/4
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselkoersen waren ook deze week een onderwerp van algemeene besprekingen. De tegen het einde der vorige week aangevangen hausse was op de eerste twee dagen weder

tot staan gekomen. Eenige teruggang in den koers op Londen en New York was zelfs merkbaar. Woensdag gaf evenwel de koers op Berlijn reeds direct het sein tot een algemeene stijging, welke op Donderdag overging in een spronggewijs oploopen van alle koersen. Vooral Londen en New York behaalden een groote avance. Slot Woensdag 10,63; Donderdag 10,94; New York 223-229. Hoewel de week, en vooral Zaterdag voormiddag, iets flauwer sloot, bleef toch een tamelijk vaste tendenz heerschen.

De meerder of minder gunstige verwachting, dat de verschillende pogingen tot regeling van den dollar-koers kans van slagen hebben, waren wel de hoofdoorzaak van deze wilde fluctuaties. Ongetwijfeld heeft echter ook de storm, die talloze telefoon- en telegraafverbindingen verstoortte, nog het noodige daar aan toe gedaan.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
15 Jan. 1916....	4.77.25	5.84 1/4	76 1/4	43 5/8
Laagste d. week..	4.76.—	5.84	74 3/4	43 3/8
Hoogste „ „ ..	4.77.35	5.84 1/4	76 1/2	44 7/8
8 Jan. 1916....	4.76.15	5.83 1/2	73 3/4	45
31 Dec. 1915....	4.74.—	5.86	76 1/4	43 5/16
Muntpariteit	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	31 Dec. 1915	8 Jan. 1916	Week 10-15 Januari		15 Jan. 1916
				Laagste	Hoogste	
Italië	Lires p. £	31.45	31.55	31.95	32.35	32.30
Madrid	Peset. p. £	25.05	25.05	25.05	25.05	25.05
Lissabon	d. p. escudo	34	34	33 7/8	34 1/8	33 7/8
Petrograd ..	R. p. £ 10	159	162	160	161 1/2	161 1/2
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 3/8	97 13/32	97 3/8	97 13/32	97 3/8
Calcutta	sh/d. p. rup.	1/4 1/2	1/4 1/16	1/4 1/16	1/4 1/16	1/4 1/16
Singapore ...	id. p. \$	2/4 3/8	2/4 3/8	2/4 1/8	2/4 3/8	2/4 3/8
Yokohama ...	id. p. yen	2/1 1/2	2/1 1/2	2/1 3/8	2/1 1/2	2/1 3/8
Hongkong ..	id. p. \$	1/10 7/8	1/11 7/8	1/11 7/8	1/11 1/4	1/11 1/4
Shanghai ...	id. p. tael	2/6 1/8	2/6 3/8	2/6 7/8	2/7 1/4	2/7 1/4
Montreal ...	\$ per £	4.74 1/2	4.77	4.76	4.78	4.78
B. Aires 90 d.	d. p. gd. pes.	49 1/8	49 1/8	49	49	49
Valparaiso ..	d. p. pap. p.	8 3/16	8 1/2	8 7/16	8 9/16	8 9/16
Montevideo ..	d. p. peso	53 3/4	54	53 5/8	53 7/8	53 3/8
R. d. Janeiro,	d. p. milreis	12 1/8	11 3/16	11 3/16	11 1/16	11 1/16

GOUDE EN ZILVER.

GOUBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 6-12 Januari 1916.

(In duizenden p.st.)

	In.	Uit.	
Baren	1076	Continent	234
Sovereigns	325	Kolonien	754
Per saldo uitgevloed..	19	U. S. A.	225
		Overige landen	—
		Baren en diversen	207
		Per saldo ingevloed ..	—
	1420		1420

ZILVER.

Ook deze week was de markt voor dit metaal bijzonder vast gestemd: de opening was reeds 3/16 d. boven het slot der vorige week en gaandeweg steeg de prijs tot 27 1/16, niettegenstaande de verminderde belangstelling van de Indische bazaars. De rijzing wordt voornamelijk toegeschreven aan belangrijke aankopen voor muntdoeleinden, zoowel voor het Vereenigd Koninkrijk als voor het Continent. Ook het geringe Amerikaanse aanbod droeg tot de vaste stemming bij.

Notering te Londen.

te New York.

15 Jan. 1916.....	27	56 7/8
8 „ 1916.....	26 11/16	56 1/4
16 Jan. 1915.....	22 3/4	48 3/4
17 Jan. 1914.....	26 3/8	57 3/4
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 15 JANUARI 1916.

Activa.

Binnenl. Wises, Prom., enz., in disc.	H.-bk. f 57.597.662,25 1/2 B.-bk. „ 493.589,10 Ag.sch. „ 22.494.557,77 1/2	f 80.585.809,13
Papier o. h. Buitenl. in disconto.	—	—
Idem eigen portef.	f 4.318.602,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—	„ 4.318.602,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 24.699.812,91 1/2 B.-bk. „ 5.301.974,16 1/2 Ag.sch. „ 53.474.180,32	f 83.475.967,40
Op Effecten	f 75.913.917,40	—
Op Goederen en Spec. „	7.562.050,—	„ 83.475.967,40
Voorschotten a. h. Rijk	—	„ 13.146.372,65
Munt en Muntmateriaal	—	—
Munt, Goud	f 70.447.900,—	—
Muntmat. Goud.	„ 371.346.588,75 1/2	—
	f 441.794.488,75 1/2	—
Munt, Zilver, enz.	„ 5.777.056,24 1/2	—
Muntmat. Zilver	—	„ 447.571.545,—
Effecten	—	—
Bel. van het Res.fonds id. van 1/6 v. h. kapit. „	f 4.967.813,94 3.888.998,50	„ 8.856.812,44
Geb. en Meub. der Bank	—	„ 1.600.000,—
Diverse rekeningen	—	„ 23.260.340,74 1/2
	f 662.815.449,36 1/2	—
Passiva.	—	—
Kapitaal	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	„ 5.000.000,—	—
Bankbiljetten in omloop	„ 577.947.390,—	—
Bankassigatiën in omloop	„ 3.257.581,06	—
Rekening-Courant saldo's:	—	—
Van het Rijk	f —	—
Van anderen	„ 48.199.105,93 1/2	„ 48.199.105,93 1/2
Diverse rekeningen	—	„ 8.411.372,37
	f 662.815.449,36 1/2	—

Beschikbaar metaalsaldo	f 321.103.991,42 1/2
Op de basis van 2/3 metaaldekking.	„ 195.223.176,02 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 1.605.519.957,12 1/2

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's	732.976,12	—
Buitenlandsche wissels	—	onveranderd
Beleeningen	—	3.589.388,91
Goud	5.159.397,39	—
Zilver	—	84.257,47
Bankbiljetten	—	462.700,—
Rekening-Courant saldo's	312.477,44 1/2	—

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	8 Jan. 1916	15 Jan. 1916
Aan schatkistpromessen	f 105.080.000,—	f 107.080.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 51.500.000,—	„ 53.500.000,—
Aan schatkisbiljetten	„ 44.026.000,—	„ 44.026.000,—
Aan zilverbons	„ 5.077.570,—	„ 4.889.282,50

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden
15 Jan. 1916	441.794	5.777	577.947	51.457
8 „ 1916	436.635	5.861	578.410	49.832
31 Dec. 1915	429.182	6.195	577.056	33.240
24 „ 1915	427.862	6.364	558.491	62.280
18 „ 1915	421.701	6.379	562.055	49.075
11 „ 1915	420.711	4.017	565.239	45.004
4 „ 1915	417.072	3.494	568.786	38.866
27 Nov. 1915	411.498	3.777	565.479	35.462
20 „ 1915	411.362	3.363	562.075	37.142
13 „ 1915	407.607	2.973	565.907	24.873
6 „ 1915	400.135	2.478	568.786	17.784
30 Oct. 1915	399.824	2.522	569.850	16.750
23 „ 1915	393.518	2.424	551.501	20.484
16 Jan. 1915	229.040	1.611	483.477	30.975
17 Jan. 1914	150.182	9.336	318.573	6.851
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekkingpercentage
	Totaal	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks			
15 Jan. 1916	80.586	53.500	83.476	321.104	71
8 „ 1916	79.853	51.500	87.065	316.273	70
31 Dec. 1915	76.348	47.500	93.579	312.746	71
24 „ 1915	76.398	48.500	90.971	309.505	70
18 „ 1915	73.025	45.500	89.995	305.293	70
11 „ 1915	74.932	46.500	89.189	302.120	69
4 „ 1915	73.212	43.500	90.661	298.489	69
27 Nov. 1915	71.763	39.560	91.229	294.542	69
20 „ 1915	73.161	38.560	90.976	294.341	69
13 „ 1915	74.737	39.560	91.827	291.874	69
6 „ 1915	77.955	41.560	97.834	284.771	69
30 Oct. 1915	77.944	45.560	97.469	284.506	69
23 „ 1915	75.482	45.560	86.029	281.027	69
16 Jan. 1915	152.117	73.500	129.552	127.527	45
17 Jan. 1914	73.879	6.000	83.172	29.248 ¹⁾	49
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisb. schulden
27 Nov. 1915	44.058	32.735	140.798	29.532
20 „ 1915	45.036	32.498	143.407	27.516
13 „ 1915	44.790	32.244	142.986	29.813
6 „ 1915	38.412	33.054	143.232	28.611
28 Nov. 1914	43.503	24.479	133.943	22.760
29 Nov. 1913	27.872	27.802	110.737	9.352
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekkingpercentage
27 Nov. 1915	5.938	18.169	49.382	23.691	42.727	45
20 „ 1915	6.210	18.797	49.216	22.762	43.340	45
13 „ 1915	6.450	18.549	51.085	23.148	42.474	45
6 „ 1915	5.915	18.234	50.432	29.183	37.097	42
28 Nov. 1914	5.167	8.620	40.609	14.482	36.641	43
29 Nov. 1913	5.571	10.613	47.793	3.205	7.045 ²⁾	46
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.
OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekeningingen ¹⁾
4 Dec. 1915....	781	960	1.037	887	1.025
27 Nov. 1915....	744	854	1.072	880	982
20 „ 1915....	722	888	1.089	880	1.042
13 „ 1915....	717	910	1.040	872	1.046
5 Dec. 1914....	1.207	982	1.012	758	308
6 „ 1913....	619	1.106	393	736	393
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.
I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 12 JANUARI 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 69.469.485	Government debt £ 11.015.100
	Other securities „ 7.434.900
	Gold coin and bullion „ 51.019.485
£ 69.469.485	£ 69.469.485

BANKING DEPARTMENT.

Capital £ 14.553.000	Government securities .. £ 32.839.376
Rest „ 3.407.268	Other securities „ 107.360.567
Public deposits „ 53.553.033	Notes „ 35.130.990
Other deposits „ 104.076.253	Gold and silver coin „ 282.349
Seven-day and other bills.. „ 23.728	
£ 175.613.282	£ 175.613.282

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
12 Jan. 1916	51.302	34.338	100.808	28.500	64.577
5 „ 1916	51.103	35.194	103.040	28.500	64.621
29 Dec. 1915	51.476	35.300	103.125	28.500	54.621
22 „ 1915	51.091	35.097	101.132	28.500	54.621
13 Jan. 1915	69.361	35.175	37.205	20.500	14.924
14 Jan. 1914	39.891	28.471
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve.	Verh. Reserve tot dep.
12 Jan. 1916	32.839	107.361	53.553	104.076	35.413	22 1/2
5 „ 1916	32.840	114.748	58.157	105.836	34.358	21
29 Dec. 1915	32.840	112.076	49.677	111.973	34.617	21 3/8
22 „ 1915	32.840	102.450	53.135	98.734	34.444	22 3/8
13 Jan. 1915	18.068	108.221	44.833	116.055	52.636	32 3/4
14 Jan. 1914	12.146	29.724	7.648	46.065	29.870	55 3/8
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 7 JANUARI 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk. 2.482.752.000
davon Goldbestand	„ 2.447.735.000
Reichskassenscheine ¹⁾	„ 920.764.000
Noten anderer Banken	„ 9.096.000
Wechsel	„ 5.388.831.000
Lombardforderungen	„ 12.616.000
Effekten	„ 53.855.000
Sonstige Aktiva	„ 245.286.000
Grundkapital	„ 180.000.000
Reservefonds	„ 80.550.000
Notenumlauf	„ 6.613.345.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	„ 1.882.014.000
Sonstige Passiva	„ 357.291.000

¹⁾ Incl. Darlehenskassenscheine.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grootendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In millioenen Mark.)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Darlehenskassen-scheine	
				Uitgegeven totaal	In kas bij de Reichsbank
7 Jan. 1916	2.483	2.448	921	1.974	884
31 Dec. 1915	2.477	2.445	1.288	2.348	1.255
23 „ 1915	2.476	2.441	502	1.519	461
15 „ 1915	2.475	2.438	320	1.319	274
7 Jan. 1915	2.153	2.112	547	998	541
7 Jan. 1914	1.489	1.204	53
23 Juli 1914	1.691	1.357	65

Data	Wissels	Circulatie	Rek. Crt.	Officieel dekkings-percentage	Metaal-dekking opeischb. schulden
7 Jan. 1916	5.389	6.613	1.882	51	29
31 Dec. 1915	5.803	6.918	2.359	54	27
23 „ 1915	5.406	6.270	2.046	48	30
15 „ 1915	5.275	6.100	1.766	46	31
7 Jan. 1915	3.802	4.779	1.630	57	34
7 Jan. 1914	1.168	2.303	804	67	48
23 Juli 1914	751	1.891	944	93	60

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 30 Juli 1914 tot 28 Januari 1915 is geen weekstaat openbaar gemaakt. De met * geteekende posten komen sedert deze periode in den weekstaat voor. De bankbiljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
13 Jan. 1916	4.997.739	352.147	***	393.784	1.818.513
6 „ 1916	4.988.640	351.819	1.094.281	440.545	1.825.923
30 Dec. 1915	5.015.287	352.088	1.056.799	429.200	1.804.200
23 „ 1915	5.070.563	352.280	990.450	385.368	1.838.704
14 Jan. 1915
15 Jan. 1914	3.511.860	635.340	1.607.510	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. o/d. Staat	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
13 Jan. 1916	1.142.206	5.300.000	13.634.720	2.055.132	121.259
6 „ 1916	1.147.020	5.100.000	13.518.636	2.167.107	64.217
30 Dec. 1915	1.151.916	5.600.000	12.309.850	2.113.833	173.896
23 „ 1915	1.161.093	5.000.000	13.201.110	3.033.195	362.835
14 Jan. 1915
15 Jan. 1914	790.830	—	6.011.380	576.530	166.590
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitent. saldi	Beleen. van buitent. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie.	Rek. Crt. saldi.
6 Jan. 1916	175.162	45.641	480.000	59.753	610.763	151.310
30 Dec. 1915	175.500	45.558	480.000	58.839	609.449	151.100
23 „ 1915	174.691	45.235	480.000	57.600	607.179	150.725
14 „ 1915	162.307	42.620	480.000	60.292	604.243	142.906

V. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings- Perccen- tage 1)
17 Dec. '15	334.887	26.978	52.696	412.879	14.461	83
10 „ '15	321.162	28.441	52.677	405.249	14.686	80
3 „ '15	325.181	32.681	51.356	407.966	13.969	81
26 Nov. '15	321.068	37.212	48.973	412.952	13.385	78
18 Dec. '14	233.279	25.008	9.043	248.084	3.856	93

1) Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beteelningen en disconto's
	Eigen Besit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
15 Jan. 1916 ..	512.810	168.650	55.640	3.271.060
8 „ 1916 ..	489.910	167.220	54.500	3.254.190
31 Dec. 1915 ..	485.500	165.050	61.560	3.246.360
24 „ 1915 ..	497.820	166.800	58.130	3.207.450
16 Jan. 1915 ..	345.080	105.150	32.040	2.193.910
17 Jan. 1914 ..	445.540 ¹⁾	—	1)	1.899.580
25 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	1)	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opdraagbaar	Op termijn	
15 Jan. 1916 ..	35.050	3.345.950	156.800	160.240
8 „ 1916 ..	35.280	3.311.220	156.480	140.350
31 Dec. 1915 ..	35.230	3.296.710	149.780	143.600
24 „ 1915 ..	35.120	3.267.810	149.350	158.510
16 Jan. 1915 ..	43.560	2.050.940	89.250	128.650
17 Jan. 1914 ..	44.750	1.790.450 ¹⁾	1)	38.700
25 Juli 1914 ..	41.730	1.958.320 ¹⁾	1)	26.170

1) Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 15 Januari 1916.

De zeer lage stand van den geldkoers is onze Nederlandsche staatschuldsoorten in de afgelopen week slechts in geringe mate ten goede gekomen. Toch zijn de omzetten in Nederlandsche staatsfondsen nog groot vergeleken bij hetgeen er te onzent in staatsobligatiën van andere landen omgaat, terwijl het koerspeil uit den aard der zaak niet de hevige afbrokkeling aantoonde, die de waarden van de oorlogvoerende staten sedert het uitbreken van den oorlog heeft gekenmerkt. Toch verdient de vraag, of de koersdaling van staatsobligatiën, ook die van oorlogvoerende landen, thans niet een peil heeft bereikt, waarop zij weer meer de belangstelling van den belegger verdienen, nadere bestudeering. Zelfs wanneer men in aanmerking neemt, dat ook na den oorlog door den verhoogden rentestandaard, vooral van staatsfondsen, de waarde van de oude obligatiën wel niet meer het niveau zal bereiken, dat voor den oorlog gegolden heeft, is het koerspeil van thans in ieder geval buitengewoon laag te noemen. Zeker, wanneer men zich op het standpunt plaatst, dat eenige Europeesche staten, indien de oorlog nog lang duurt, hun bankroet tegemoet gaan, is ook het huidige koerspeil te hoog. Doch wanneer men deze mogelijkheid, waaraan eerst in de laatste plaats gedacht mag worden, omdat zulk een catastrophe wel door alle mogelijke middelen zal worden vermeden, ter zijde schuift, en voldoende vertrouwen stelt in de Europeesche financiën om te verwachten, dat na den strijd, zij het ook langzaam, alles weer ten deele

terecht zal komen, dan is er voor den belegger alle aanleiding om onderstaand koersstaatje eens ter dege te bestudeeren.

27/7/14. 27/4/15. 27/10/15. 15/1/16. Daling.

3 1/2 % Obl. N. W. S. ..	89 1/8	82 7/8	82 3/4	78 1/4	107 7/8 %
2 1/2 % Cert. „ ..	65 3/4	62 15/16	61 15/16	57 15/16	7 9/16 %
5 % Bulgarije Tabak ..	92	90	74 3/4	56 1/2	36 1/2 %
4 % Denemarken	98 1/4	98	—	79 3/4	18 1/2 %
3 % Duitschland	76	75	58 3/4	46	30 %
4 1/2 % Hong. Schatk. Bilj.	97 1/4	96	75	64 7/8	32 3/8 %
4 % Oostenr. Jan.-Juli	78 1/4	72	49 1/2	44	34 1/4 %
4 1/2 % Portugal Tabak	94 3/4	93	88 7/16	82	12 3/4 %
4 % Rusl. Gecons. (1880)	77 1/2	78	61 1/8	56	21 1/2 %
4 % Rusl. Roths. (Cons.)	76	76	62	58 1/2	17 1/2 %
4 % Rusland Hope	76	76	62	58 1/2	17 1/2 %
4 % Servië	66	66	43	42 3/4	23 1/4 %
4 % Turkije (Geunif.) ...	78	75	52	48	30 %

Temeer verdient het in het algemeen aanbeveling, de belangstelling van den kapitalist weer meer naar de al te zeer verwaarloosde obligatiemarkt terug te voeren — zij het dan ook niet die van staatsfondsen, waarvan de populariteit door den oorlog natuurlijk sterk is gedaald, — wijl de speculatie in aandelen van maatschappijen, die uit den oorlog profijt trekken, een bedenkelijken omvang begint aan te nemen. Waarschuwingen uit den mond van een man als Gary, president van de Steel Corporation, om voorzichtig te zijn in zijn optimistische beschouwingen; berichten uit Noorwegen, dat bankinstellingen aldaar scheepvaartfondsen niet meer in beleening durven nemen; de aarzeling van assurantiemaatschappijen om schepen tegen schier willekeurig hoge prijzen te verzekeren, moeten als signalen worden beschouwd, die er op wijzen dat de eindstreep reeds bereikt of althans nabij is. Dat men, ten minste voorloopig, zich ten onzent aan deze waarschuwingen niet stoort, moge blijken uit onderstaand koersverloop van scheepvaart-aandelen, dat evenwel een onregelmatig karakter begint te dragen, waarin zich een zekere zenuwachtigheid weerspiegelt. Deze zenuwachtigheid spruit wellicht voort uit eenige tegenstrijdige omstandigheden, namelijk aan den eenen kant berichten, dat men in Noorwegen reeds maatregelen neemt ter beteugeling van de speculatie in scheepvaartpapieren en dat ook te onzent de regering die richting zou opkijken of althans stappen zou doen om de verdere verhooging van vrachtprijzen te voorkomen, terwijl aan den anderen kant geruchten omtrent nieuwe verkoopen van schepen door de Holland—Amerika Lijn, de Kon. Ned. Stoomb. Mij. e.a., tot fabelachtige prijzen, de hausse-beweging nieuw voedsel geven.

	7/1	10/1	12/1	15/1
Holland—Amerika Lijn ..	375 1/2	393	387	390 1/2
Holland Gulf	199 1/4	235	239	219 1/2
Müller & Co.	164	180	185	183
Nievelt Goudriaan	499 1/2	520	530	539
Oostzee	327 1/2	341 1/2	325	323
Bothnia	253 1/2	303	300	299 1/2

Kalmer ging het toe in den rubberhoek, waar slechts enkele fondsen (Serbadjadi, Balata Suriname) weer prijsrijzingen van meer dan 10 % te zien gaven. Voor het meerendeel der aandelen was de stemming echter veel kalmer dan de vorige week, waartoe, naast de berichten, die omtrent de fabricatie van kunstmatigen caoutchouc in Duitschland en Rusland melding maken, ook de kleine reactie ter beurze van Londen het hare heeft bijgedragen.

Het onbeduidend waren wel de omzetten in de tabaks- en mijnfondsen, lie bij algeheel gebrek aan belangstelling, vooral wat de eerste groep waarden betreft, belangrijk lager werden afgedaan. Het slot was evenwel voor enkele soorten (Medan, Senembah en Deli Mij.) veel vaster.

De petroleumafdeeling, aanvankelijk verwaarloosd, sluit vrij vast, naar aanleiding van een waarschuwing van de directie der Shell Transport & Trading, om zuinigheid met petroleum te betrachten, waaruit men afleidt, — Amerika geeft er reeds het voorbeeld van, — dat een verdere rijzing der olieprijsen aanstaande is. De speculatie dient daarbij echter in het oog te houden, dat deze rijzing niet bepaald een even groote stijging van de winstmarge zal beteekenen, daar deze naast de buitengewone vraag voor oorlogsdoelinden ook — en zelfs in de eerste plaats — met de voortdurende stijging der vrachtprijzen verband zou houden. Koninklijke gouden: 506 1/4—515 1/2—500 1/4 ex. div. Zuid Perlak: 68 1/16—71 1/2—71 3/8.

De lage geldkoersen hebben hier weer aanleiding gegeven tot het doorvoeren van verschillende nieuwe uitgiften, waarvan vermelding verdienen: f 50.000.000 4 1/2 % schatkisbiljetten en schatkispromessen; f 500.000 aandelen der Rotterdamsche Droogdok Mij. à 180 % en f 1.000.000 aandelen van der Linde & Teves en R. S. Stokvis & Zonen Ltd. à 150 %. Onder den invloed dezer emissies is de prolongatiekoers, die tot 1 3/4—2 % was gedaald, ten slotte weer opgelopen tot 2 1/2 %.

Deze geldkoers is echter nog laag genoeg om de speculatie tot handelen aan te moedigen, zoodat, mede in verband met de verbetering van den Amerikaanschen dollarkoers, — ook Engelsche couranten wijzen nu op de ongerijmdheid om het voor ons land bestemde goud vast te houden, — de Amerikaansche afdeling hier een levendiger voorkomen had. Zelfs de sobere uitlatingen van president Gary en de moorden in Mexico op Amerikanen gepleegd, waardoor de vrees voor gewapende interventie weer werd wakker geschud, vermochten te onzent de vraag naar zekere Amerikaansche waardepapieren (Steels, Anacondas, United Cigars, Hides, Studebakers en Marines) niet te onderdrukken. Ook Wall Street kreeg trouwens spoedig weer een vaster voorkomen op Carranza's bericht, dat zijn troepen bereids de moordenaars op de hiel zaten. Hierdoor is de kans op een gewapend ingrijpen door de Unie en alle onaangename mogelijkheden daaraan verbonden, voorloopig weer van de baan. Deze gebeurtenis en tevens de nog totaal ontredderde Mexicaansche geldmarkt zijn echter waarschuwingen om vooralsnog voorzichtigheid te betrachten met den handel in de sterk fluctueerende Mexicaansche waardepapieren.

De stemming ter beurze van Londen, aanvankelijk zwak in verband met de onzekerheid nopens het dienstplichtvraagstuk en wegens de ontruiming van Gallipoli, werd later vaster op de aanneming met groote meerderheid van het dienstplichtwetsontwerp, wegens het hooger percentage van de dekking der obligo's (22.46% tegen 20.95% de vorige week) en naar aanleiding van de verdere verbetering van den sterlingkoers te New York. Deze laatste schijnt o.a. verband te houden met aankopen voor Amerikaansche rekening van wissels (ook schatkistwissels) te Londen. Consols golden 58³/₄—59, doch sluiten fractioneel zwakker. Merkwaardig is de voorkeur van het Engelsche publiek voor oorlogsleeningen; want terwijl, naar gemeld wordt, de uitgifte van Fransche schatkistwissels werd overteekend, is de emissie van obligatiën Nieuw Zuid Wales geen succes geweest.

Te Berlijn was de beursstemming ondanks den jongsten gunstigen bankstaat, niet bevredigend. Naar het schijnt heeft de aanneming van het dienstplicht-wetsontwerp te Londen eenige teleurstelling verwekt.

Ter beurze van Parijs kwamen Fransche Rente op een nieuw laagterecord te staan.

15/1/16	7/1/16	31/12/14
63.25	63.75	72.10

Naast de voortdurende verslechtering van de handelsbalans maakte ook het feit, dat zoo kort na de uitgifte der oorlogsleening de regeering weer bij de Bank van Frankrijk frs. 300 miljoen voorschot moet opnemen, een onaangename indruk.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Terwijl het weder in Argentinië voor de graansoorten, die thans geoogst worden, n.l. tarwe, haver, gerst en lijnzaad, gunstig blijft, schijnt het, vooral in het Noorden, te droog te zijn voor den maisoogst. In Indië wordt in sommige districten eveneens over droogte geklaagd. Overigens zijn de oogstberichten over het algemeen zeer gunstig.

Verscheppingen van tarwe en meel waren zeer groot en belangrijk meer dan de geschatte wekelijkse behoefte. Een groot gedeelte bestond uit meel voor de Fransche Regeering. Toch zijn de markten, zoowel in de exportlanden als in de importlanden zeer vast geweest, de laatsten mede onder invloed van de nog steeds stijgende vrachten. Wederom was het Laplata, waarvoor de vrachten meer dan evenredig stegen en als gevolg daarvan deed de prijsverhoging in Europa zich in de eerste plaats gevoelen in de artikelen, die voornamelijk van Laplata aangebracht worden, n.l. mais en lijnzaad. De verhoging van den maisprijs in Engeland bedraagt in de afgelopen week 4/6 per quarter tegen dien van tarwe slechts ongeveer 1/6. Waarschijnlijk zullen voorloopig de verscheppingen van tarwe van Argentinië nog klein blijven, hoewel in andere jaren dit land in de eerste 3 maanden een groot gedeelte van zijn oogst exporteerde. Er is evenwel geen voldoende scheepsruimte aanwezig. Door de aanzienlijke prijsverhoging in Engeland voor mais kwamen ook zaken met Noord-Amerika daar tot stand, tot prijzen, die belangrijk lager waren dan voor Laplatamais betaald wordt. De berichten betreffende de kwaliteit van den Noord-Amerikaanschen maisoogst zijn zoo mogelijk nog slechter geworden. Ook de kwaliteit van de

Noord-Amerikaansche haver blijft onbevredigend en de particuliere schattingen van de hoeveelheden mais en haver van voor de markt geschikte kwaliteit blijven ver onder de officieele, door de Amerikaansche Regeering geraamde cijfers der geheele opbrengst.

Ook lijnzaad bevestigde zijn vasten koers mede onder invloed van de nog steeds zeer sterke vraag naar lijnolie, waarvan de voorraden klein zijn.

Markten in Nederland.

De Regeeringsprijs van tarwe bleef wederom onveranderd. Buitenlandsche rogge wordt bijna niet meer aangeboden, kleine partijtjes worden tot hooja niet verhandeld. Voor mais trok de Regeering zich geheel van de markt terug. Ook voor de betrekkelijk kleine voorraden, nog in handen van importeurs, was weinig vraag. De Regeering heeft een regeling ontworpen voor het distribueeren van mais gedurende de maand Februari en alle binnenlandsche handelaren moeten nu opgeven, hoeveel mais zij gedurende dien termijn voor hunne afnemers noodig hebben. De prijzen van gerst zijn regelmatig stijgend, tengevolge van de hoogere prijzen in de Vereenigde Staten. Hetzelfde geldt ook voor haver, maar de zaken in dit laatste artikel waren belangrijk kleiner dan in het eerste. Voor lijnzaad heeft de N.O.T. nieuwe consenten afgegeven, maar de prijs, waartoe de olieslagers kunnen betrekken, is nog niet vastgesteld. Het is zeer moeilijk, voor spoedige verscheeping voldoende stoomvaartruimte te reserveren. In lijnkoeken ging de handel wederom regelmatig tot onveranderde prijzen.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Januari	Mais Januari	Lijnz. Januari
14 Jan. 1916 . . .	127 1/2	79 1/8	50 1/4	9.35	5.65 ⁴⁾	12.60
7 Jan. 1916 . . .	125 1/4	77 1/8	48 1/8	9.10	4.90	12.05
14 Jan. 1915 . . .	140 3/4	74 7/8	55 1/8	11.10 ³⁾	5.40 ³⁾	9.75 ³⁾
14 Jan. 1914 . . .	92 1/8	60 1/2	40 3/8	8.50 ³⁾	5.00 ⁴⁾	12.05 ³⁾
20 Juli 1914 . . .	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	26 1/2 ¹⁾	9.40 ²⁾	5.38 ²⁾	13.70 ²⁾

1) per Dec. 2) per Sept. 3) per Febr. 4) per Mei.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	17 Jan.	10 Jan.	Soorten.	17 Jan.	10 Jan.
Tarwe	368	368	Haver 38 ^u white clipped	13.40	13.25
Rogge No. 2 Western	395	370	Lijnkoeken. Nd.		
Mais La Plata nom.		235	Amer. van La-Plata zaad	150 1/2	150 1/2
Gerst 46 ^u feeding	268	266	Lijnzaad La Plata nom.		

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	8-15 Jan. 1916	Sedert 1 Jan. '16	8-15 Jan. 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe 1)	44.985	67.785	—	—
Rogge	—	—	—	—
Boekweit	—	1.193	—	—
Mais	111	909	—	3.157
Gerst	—	2.827	—	—
Haver	—	1.252	—	—
Lijnzaad	—	—	—	2,918.
Lijnkoeken	2.450	6.650	—	—

1) inclusief aanvoer voor Commission for Relief in Belgium.

METALEN.

IJZER EN STAAL.

Er is geen ontspanning in de bedrijvigheid van deze industrie, ofschoon de fabrikanten in sommige districten toenemende moeilijkheden ontmoeten in het verkrijgen van voldoende aanvoer van ruw materiaal.

In Engeland tracht de Regeering speculatie in ruw ijzer tegen te gaan en de Minister van Munitie, in samenwerking met de voornaamste vertegenwoordigers van den handel, poogt maximum-prijzen vast te stellen voor de verschillende soorten van dit materiaal.

Het verluidt, dat men op de Oostkust reeds tot een overeenkomst gekomen is, doch bijzonderheden hierover zijn nog niet bekend.

Terwijl deze onderhandelingen voortduren toonen de parti-

culiere verbruikers weinig neiging, nieuwe contracten af te sluiten; niettemin hebben de fabrieken voortdurend werk door bestellingen van het Gouvernement.

Cleveland Iron Nr. III bereikte op 17 Januari 80/— voor prompt, hetgeen de hoogste prijs is, dien men sedert 41 jaren gekend heeft. Haematiet is bijna niet aan de markt en noteert 135/— voor mixed numbers, terwijl West Coast Bessemer Iron zich op basis van 137/6 beweegt. Stalen scheepsplaten £11.10.0; ijzeren staven £13.10.0 netto; Bilbao Rubio erts noteert 38/— cif. Middlesbrough, basis 50 % ijzer.

Er valt geen verandering te berichten op de ruwijzermarkt op het vasteland. In Duitschland wordt de aandacht vooral gevestigd op de wedervorming van de verschillende syndicaten voor staalproducten, en, terwijl eene tijdelijke verlenging van de vereeniging voor den verkoop van Stabeisen, Grobbleche en Draht reeds tot stand is gekomen, worden nu pogingen aangewend om eene combinatie van fabrikanten van Feinbleche op te richten.

Sedert het tot stand komen van de nieuwe wet, waarbij de uitvoer van zekere staalsoorten verboden is, zijn voor de regeling der uitvoerconsenten aangewezen z.g. Zentralstellen der Ausfuhrbewilligungen; voor „Stabeisen” in Düsseldorf; voor „Grobbleche und Schiffbaumaterial” in Essen en voor „gewalzte Eisen & Stahlerzeugnisse” in Berlijn.

Voor „Halbzeug” en „Eisenbahnenbaumaterial” is de uitvoer naar neutrale landen onbeperkt gebleven.

Prijzen voor het eerste kwartaal 1916 bleven onveranderd.

In Amerika breidt zich de handel voortdurend uit en men verwacht meer en meer, dat de fabrieken spoedig niet in staat zullen zijn, aan de groote vraag naar ruw ijzer te voldoen.

De onuitgevoerde orders in ijzer- en staalfabrikaten bedroegen ultimo December 1915 7.806.000 ton tegen 3.837.000 ton aan het eind van 1914.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
14 Jan. 1916..	78/3	85.-/-	173.5/-	29.5/-	88.-/-
7 „ 1916..	78/4	87.10/-	173.10/-	33.10/-	88.-/-
15 Jan. 1915..	55/6	60.2/6	152.10/-	18.11/3	29.15/-
16 Jan. 1914..	50/5	64.2/6	168.-/-	20.2/6	21.12/6
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De kolenmijnen in Engeland hebben nu alle het werk hervat en werken met hoogdruk.

Er is groote en toenemende buitenlandsche vraag voor alle soorten van kolen, terwijl in het binnenland de behoeften van Regeering en industrie hun maximum bereikt hebben.

Er zijn geen zichtbare voorraden van eenig belang en het ter markt komende materiaal wordt onmiddellijk opgenomen.

Er bestaat reeds groote vraag voor Februari-levering hetgeen natuurlijk een stimulerenden invloed heeft op de prijzen.

„Best steam” noteert te Newcastle 25/—, tegen 24/— de vorige week en 13/6 in de eerste helft van Januari 1915.

KATOEN.

LIVERPOOL 1914—1915:

In December 1914 viel de prijs voor Middling American tot 4.25 d. en hoorde men algemeen de donkerste beschouwingen betreffende eene verdere daling. Op 4 Januari 1915, den eersten werkdag van het nieuwe jaar, was de prijs 4.71 d. en na een vaste twee of drie maanden noteerde men 20 April reeds 5.80 d. Dit was de hoogste prijs tot het einde van Augustus, toen eene grootere prijsstijging ingeleid werd, welke ons op 29 December tot 7.82 d. bracht, den hoogsten prijs sinds Juni 1914. De prijsstijging is natuurlijk voor een groot gedeelte toe te schrijven aan de vrees, dat de oogst 1915-1916 de consumptie niet zal kunnen dekken, doch het is merkwaardig, dat die vrees zooveel invloed heeft kunnen uitoefenen, waar men algemeen rekening hield met een overschot van den 1914-15 oogst, die volgens het ginner's rapport, in Juli uitgebracht, 16.678.110 balen, inclusief linters, bedroeg.

Dat de 1915-16 oogst zooveel kleiner is moet men toeschrijven aan kleinere aanplantingen en aan ongunstig weder gedurende Augustus en September. De oogst 1915-16 wordt derhalve op grond van de tot nu toe ontvangen officieele ramingen en ginner's rapporten geschat op 11 1/2 à 12 miljoen balen, inclusief linters, m. a. w. circa 5 miljoen balen minder dan het vorige seizoen. Als eene zeer betrouwbare schatting wordt aangezien, dat de consumptie 1915-16 circa 14.250.000 balen zal bedragen.

Egypte heeft minder aangeplant dan 1914-15, op voorschrift der Britsche Regeering. Van Indië daarentegen wordt een goede oogst verwacht, ook Rusland schijnt reden tot tevredenheid te geven.

Alles bijeengenomen verwacht de redacteur van „Cotton Facts”, dat de geheele wereldooft 3.000.000 balen minder zal bedragen dan de oogst 1914-15.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	14 Jan. '16	6 Jan. '16	31 Dec. '15	14 Jan. '15	11 Jan. '14
New York.....	12.50 c	12.45 c	12.65 c	8.05 c	12.60 c
Liverpool.....	8.06 d	8.35 d	7.92 d	4.81 d.	7.05 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15 tot 14 Jan. '16	Overeenkomstige perioden	
		1914—'15	1913—'14
Ontvangsten Gulf-Havens...	2912	3680	4556
„ Atlant. Havens	1610	1869	3229
Uitvoeren naar Gr. Britannië	1109	1370	2198
„ „ 't Vasteland..	1234	1411	3477
„ „ Japan etc....	188	266	240

Voorraden in duizendtallen	14 Jan. '16	14 Jan. '15	14 Jan. '14
Amerik. havens.....	1743	1817	1035
Binnenland.....	1341	1191	873
New York.....	327	87	98
New Orleans.....	445	361	281
Liverpool.....	829	932	989

WOL.

De veilingen te Londen vangen dit jaar den 18den Januari aan; op de eerste reeks verkoopingën zullen ongeveer 116.000 balen worden aangeboden, waarvan ten hoogste 25.000 balen crossbreds. Men kan dientengevolge hooge prijzen voor deze soorten verwachten.

Te Bradford zijn tot stijgende prijzen belangrijke hoeveelheden omgezet.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
14 Jan. 1916.....	43 1/2	36	33	28 1/2	25
7 „ 1916.....	43 1/2	35	32 1/2	28	25
14 Jan. 1915.....	24 1/2	26	25	21	18

SUIKER.

Geraffineerd was deze week vast gestemd.

Ruwe, aanvankelijk onveranderd kalm, werd willig met prijzen van f 24.— voor prompt en f 24 1/2 à 3/4 voor Mei levering; in nieuwen oogst per October/December werden zaken gedaan tot f 19.7/8.

Uit Java werden geen transacties gemeld; de onzekere wisselkoersen en de hooge vrachten, waarbij nog komt de vraag of zelfs op afgesloten charters wel gerekend mag worden, houden zaken in nieuwen oogst tegen.

Aan de Engelsche Statistiek van den Board of Trade ontleenen wij:

	1915	1914
Invoer Rietsuiker.....	975.652 tons	854.002 tons
„ Bietsuiker.....	—	245.147 „
„ Geraffineerd.....	506.483 „	893.890 „
totaal	1.482.135 tons	1.993.039 tons
Voorraad in Entrepôt en in de Raffinaderijen p. 31 Dec.	135.700 „	414.300 „
Consumptie in U.K.....	1.650.209 „	1.683.834 „

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam lopende maand (zonder certificaat)	London			New York 96° Centrifug. 15 Jan.
		Tates Cubes No. 1	White Java fob.	Americ. Grannu- lated spot	
15 Jan. 1916....	f 23,87	40/6	20/3	22/-	4.52
8 Jan. 1916....	„ 23,10	40/6	20/6	23/3	4,39 à 4,58
15 Jan. 1915....	„ 14,75	31/-	—	—	4,04
15 Jan. 1914....	„ 11,37	17/10 1/2	—	—	3,29

RUBBER.

De hoge prijzen konden zich in de afgelopen week niet handhaven.

Ruim aanbod op levering der Ned. Ind. Plantages en een tijdelijke stilstand in de vraag van Amerika veroorzaakten een tamelijk scherpe daling en de week sluit als volgt:

Hevea Crepe loco	3/6 1/2	einde vorige week	4/3 1/4
Januari-Maart	3/6 1/4	" "	4/3 1/2
April-Juni	3/5 1/2	" "	4/3
Juli-December	3/4 1/2	" "	3/10
Hevea Sheets 1/2 d. lager.			
Para	3/7	" "	4/1

KOFFIE.

(Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen.)

Koffie. Door de voortdurende daling der buitenlandsche wisselkoersen opende de markt in zeer kalme stemming. De plotselinge verbetering vooral van den Duitschen-wisselkoers, gepaard gaande met toenemende vraag voor behoefte, bracht hierin verandering, zoodat de aan de markt gestelde partijen Java WIB en Robusta, niettegenstaande vrij ruim aanbod, tot stijgende prijzen koopers vonden. De bij de N. H. M. op 11 dezer bij inschrijving aangeboden 1538 bn. Java Robusta werden coulant verkocht.

Santos eveneens goed gevraagd. Het aanbod van deze soort blijft klein door de bekende moeilijkheden, den invoer in den weg gelegd.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
14 Jan. 1916.	368.000	5725	2.638.000	5800	11 ¹⁹ / ₃₂
8 " 1916.	375.000	5800	2.502.000	5900	11 ²⁹ / ₃₂
14 Jan. 1915.	527.000	4150	2.015.000	4700	14 ³ / ₁₆
24 Juli 1914.	353.000	4900	889.000	5700	16

VETTEN EN OLIËN.

Ook deze week bepaalde zich de kooplust tot het artikel Katoenzaad-olie, waarin flinke posten gedaan werden tot prijzen, varieerende van pariteit f 52 3/4 tot f 54 1/2.

In Zuid-Amerikaansche Premier-jus vonden eenige partijtjes op Januari/Maart-afdeling koopers tot f 64.— voor 1e soort en f 62.— voor 2e soort.

In verband met deze laatste prijzen verdienen de voor dit artikel in Duitschland en Oostenrijk valideerende noteringen de aandacht, als bijzonder teeknend voor de huidige tijdsomstandigheden.

In Duitschland zijn voor Premier-jus (evenals voor alle andere vetten met 100% vetgehalte). maximum-prijzen vastgesteld, welke voor den groothandel 338 Mark bedragen.

Weenen noteert voor Premier-jus (Primiss) niet minder dan 640 Kronen tegen: 145 Kr. in 1915 en 110 Kr. in 1914.

COPRA.

Copra bleef zooals alle olie-zaden sterk gevraagd en de prijzen stegen weder belangrijk. Op onze markt vonden tot stijgende prijzen belangrijke transacties plaats. De markt sluit zeer vast met koopers voor Java f. m. s. tot f 39 1/4.

Londen noteert ook belangrijk hooger, met weinig verkoo- pers, terwijl de groote vraag voor Marseille blijft bestaan en men daar thans belangrijk boven Londensche pariteit noteert: Ceylon f. m. s. cif. Londen £ 37.5/- en cif. Marseille £ 40.5/-.

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.	
15 Januari 1916	f 39 1/4
8 Januari 1916	" 36 5/8
15 Januari 1915	" 52 1/2
15 Januari 1914	" 35 1/2
20-25 Juli 1914	" 28 3/4

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

14 Januari 1916. De markt bleef vast. Naar Engeland werden weder hogere vrachten betaald; van San Lorenzo 152/6, Atl. havens van Nd.-Amerika 15/9 à 16/-, Bombay 125/-, Burmah 150/-. Naar Nederland was weinig vraag, niettemin waren de vrachten een weinig hooger.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Rotterdam	Ver. Staten Bristol Kanaal	San Lorenzo	
					Rotterdam	Engeland
10/15 Jan. 1916.	—	—	f 9.60	157 1/2	f 63.—	150/-
3/8 Jan. 1916.	—	—	" 9.30	14/9	" 57.—	140/-
11/16 Jan. 1915.	—	—	11/-	7/6	82/-	60/-
12/17 Jan. 1914.	—	6/-	2/-	2/-	13/9	13/9
Juli 1914.	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cron-stadt Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Golf van Mexico	
			Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
10/15 Jan. 1916	—	—	—	—
3/8 Jan. 1916	—	—	f 225.—	—
11/16 Jan. 1915	—	—	—	150/(-)
12/17 Jan. 1914	—	—	75/-	80/-
Juli 1914	f 12.—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekenland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
3/8 Jan. 1916	21/6	20/-	—	—
11/16 Jan. 1915	12/6	14/-	—	—
12/17 Jan. 1914	4/3	5/7 1/2	5/9	8/1 1/2
Juli 1914	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
10/15 Jan. 1916	fr. 40.—	—	—	39/6	f 5.50	—
3/8 Jan. 1916	" 40.—	70/-	70/-	39/6	" 5.50	—
11/16 Jan. 1915	" 18.50	27/6	30/-	25/-	" 6.—	—
12/17 Jan. 1914	" 5.75	7/2	7/9	14/-	3/3	—
Juli 1914	" 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
3/8 Jan. 1916	117/6	132/6	—	125/-
11/16 Jan. 1915	37/6	50/-	—	32/(-)
12/17 Jan. 1914	17/3	22/9	—	21/6
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitch pine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVACHTEN.

De toestand heeft deze week geen wijziging ondergaan: er blijft steeds onvoldoende werk voor de beschikbare ruimte.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Erts nr. Ruhrhavens		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
8-15 Jan. 1916	0,35	0,45	—	hoog
1-8 " 1916	0,32 1/2	0,42 1/2	—	hoog
8-15 Jan. 1915	0,22 1/2	0,32 1/2	—	gunstig
8-15 Jan. 1914	0,37 1/2	0,47 1/2	0,80	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig